

Nógrád Megye Önkormányzata 2009. évi költségvetési beszámolójának szöveges indoklása

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII.30.) Korm. rendelet 22. számú melléklete értelmében az éves költségvetési beszámoló szöveges indoklását az önkormányzat (adatközlő) honlapján kötelezően közzé kell tenni. Nógrád Megye Önkormányzata 2009. évi költségvetési beszámolója honlapon történő megjelentetési kötelezettségének az alábbi szöveges közgyűlési előterjesztés megjelentetésével teszünk eleget. Az előterjesztés tartalmaz utalásokat és hivatkozásokat a zárszámadási rendelet számszaki mellékleteire, melyek Nógrád Megye Önkormányzatának Közlönye 2010. május 3-ai (XX. évfolyam 3.) számában megtekinthetők. A szöveges indoklás tartalmazza Nógrád Megye Önkormányzata 2009. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló önkormányzati rendelet 12. számú mellékletét képező kiegészítő melléklet megállapításait, összegzéseit is.

Nógrád Megye Önkormányzata és intézményei 2009. évi beszámolójának összeállítására az államháztartásról szóló, többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény, az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet, valamint Nógrád Megye Önkormányzata költségvetési és zárszámadási rendelete tartalmának meghatározására, a költségvetés végrehajtásának szabályozására jóváhagyott 8/2005.(IV.29.) Kgy. rendelet előírásai szerint került sor. A 2009. évi beszámolóhoz készített előterjesztés számszaki adatai megegyeznek a megyei fenntartású intézmények és a Közgyűlés Hivatala éves beszámolójával, melynek leadása a Magyar Államkincstár Nógrád Megyei Területi Igazgatósága felé határidőben megtörtént.

Az önkormányzat 2009. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló előterjesztést, ezt megelőzően az önkormányzat mérlegét és pénzforgalmi, valamint vagyonkimutatásait, a kötelező egyezőségek meglétét az önkormányzat könyvvizsgálója ellenőrizte. A beszámolóhoz kapcsolódóan minden intézményvezető teljességi nyilatkozatot tett arról, hogy az abban közölt információk teljes körűen tartalmazzák a tényleges helyzet megállapításához szükséges adatokat, a beszámolók valós tartalommal kerültek összeállításra. A 292/2009.(XII. 19.) Korm. rendelet 21. sz. melléklete szerinti nyilatkozat értelmében minden intézményvezető gondoskodott a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés megszervezéséről és hatékony működtetéséről.

Nógrád Megye Önkormányzata **2009. évi összevont mérlegét** (1. sz. melléklet) vizsgálva megállapítható, hogy a működési bevételek teljesítése a függő, átfutó, kiegyenlítő bevételekkel együtt) 98,8%. A működési bevételek előirányzat és teljesítés adata egyaránt tartalmazza az előző (2008.) évi pénzmaradvány igénybevett összegét. Önkormányzati szinten a pénzmaradvány nélkül számított működési bevételek teljesülése 99,4%. A fejlesztési bevételek pénzmaradvány nélkül és azzal együtt számított teljesítési mutatója között jelentős eltérés mutatkozik. Ha az előirányzat és teljesítés adata tartalmazza a 2008. évi fejlesztési pénzmaradványt is, a mutató 89,6%, anélkül pedig csak 59,5%. Minderre magyarázatul szolgál a – döntő részben a kötvénykibocsátásból még rendelkezésre álló – fejlesztési célú pénzmaradvány 1.545 M Ft-os nagyságrendje.

A működési bevételek alakulására – a pénzmaradványon túl – jelentős hatást gyakorolnak a finanszírozási célú bevételek is. Ebbe a kategóriába sorolható a működési célú hitelműveletek pénzforgalma, valamint a függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek összege. Ez utóbbi 2009-ben közel 53 M Ft-tal csökkentette az éven belül pénzforgalmilag is realizált bevételeket. A függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek negatív előjele arra utal, hogy ez az összeg pénzforgalmilag nem

a tárgy-, hanem az azt megelőző évben (2008-ben) teljesült. Ezeknek a tételeknek a pénzforgalmi szemléletű könyvelés miatt van kiemelt jelentőségük.

A működési hitel műveleteknél 2009-ben 146 M Ft-tal magasabb volt a felvett, mint a visszafizetett hitel összege. A 2009. évet 409 M Ft működési (folyószámlahitel) hiteltartozással indítottuk, amelynek visszafizetésére az év első napján sor került. Az év közben, negyedév végén könyvelendő folyószámlahitel felvételek és kiadások kompenzálják egymást, ezért jelentőséggel csak az év zárásakor fennálló folyószámlahitel összege bír, ami 555 M Ft volt, ez áll szemben a 409 M Ft törlesztéssel. A két tétel egyenlege a korábban számszerűsített 146 M Ft bevétel a hitelműveletek eredményeként. Mivel a folyószámlahitelből származó bevétel mellé nem kell előirányzatot rendelni, a bevételek „főösszegének” teljesítése 94,2%-ra módosul.

Az összevont mérlegen belül a működési költségvetés teljesítése közel azonos tendenciát mutat, mint az összbevételek és összkiadások alakulása, hiszen a megyei önkormányzat költségvetésén belül – a nagy beruházások hatásai ellenére is – a működési költségvetés a meghatározó. A működési bevételek (igénybevett pénzmaradvánnyal és hitelműveletek eredményével növelt összeg) 100%-os realizálása mellett a működési kiadások közel 92%-ra teljesültek. A működési bevételek 231 M Ft-tal haladták meg a működési kiadásokat, ezt az összeget növelte a 146 M Ft-os működési hitel egyenleg. (1/1. sz. melléklet)

A működési terület mellett a fejlesztési mérleg is bevételi többlettel zárt (1/2. sz. melléklet). A felhalmozási bevételek és kiadások teljesítése elmaradt a módosított előirányzattól, az elmaradás azonban a kiadások területén meghatározó. A kiadások ilyen mértékű alul teljesülésével jelentős a fejlesztési maradvány. Ennek eredményeként a fejlesztési mérleg 1.227 M Ft „többlettel” zárt. A fejlesztési pénzmaradványban azonban jelentkezik a feladatok következő költségvetési évre történő áthúzódásának pénzügyi hatása.

BEVÉTELEK

Nógrád Megye Önkormányzata 2009. évi működési bevételeit összevontan az 1/1. sz. melléklet, a fejlesztési bevételeket az 1/2. sz. melléklet mutatja. A bevételeket intézményenkénti bontásban és kiemelt előirányzatokként a 3/a. sz. melléklet szemlélteti.

A működési bevételek – a hitelműveletek bevételei nélkül számítva – 1,2%-kal maradnak el a módosított előirányzattól, az eredeti költségvetési irányszámot azonban 7,4%-kal meghaladják. A likviditási hitel felvétele nélkül számított működési bevételek 11.759 M Ft-ot tesznek ki. A 2009. évi fizetési egyensúly megtartása, a munkabérek és egyéb működési kiadások időben történő teljesítése érdekében év közben rendszeresen folyószámlahitelt kellett igénybe venni. Az önkormányzat likviditási helyzete 2009-ben az előző évhez képest is sokat romlott. Már a 2009. évi költségvetés által meghatározott bevételek és a tervezéskor ismert jogszabályi és gazdasági környezet is előre vetítette, hogy külső források bevonása nélkül lehetetlen biztosítani a működéshez szükséges forrásokat. Ez a külső forrás szinte egyetlen jelent a pénzügyi helyzetet által folyósított likviditási hitellel. A folyószámlahitel keret-összege 2009-ben 800 M Ft-ban került elfogadásra. A folyószámlahitel napi záró egyenlegei sajnos növekvő tendenciát mutatnak. Az önkormányzat egyre nehezebbé váló pénzügyi helyzetét jól szemlélteti, hogy az év naptári napjaiból 360 napon fennálló hiteltartozás regisztrálódott a folyószámlán. A ténylegesen felvett folyószámlahitel átlagos állománya 353 M Ft volt, ez az átlag a 40 M Ft-os legkisebb és az 576 M Ft-os legmagasabb hitelösszeg között ingadozott.

Az év végén fennálló 555 M Ft-os folyószámlahitel rányomja bélyegét az önkormányzat 2010. évi – egyébként is nehéz – pénzügyi helyzetére.

A működési bevételek struktúrájában nem történt jelentős változás a korábbi évekhez képest. A 2008. évhez viszonyítva azonban látható, hogy mintegy 5%-kal magasabb részarányt képviselnek a saját bevételek, amely az állami támogatás összege és aránya csökkenésének hatását tükrözi. A bevételek legnagyobb hányadát, 33,6%-ot a Társadalombiztosítási Alapból befolyó finanszírozás képezi. Az állami támogatások és a személyi jövedelem adó részesedés együttes összegének aránya 30,6%, a jelentősebb nagyságrendű bevételek 17,6%-kal az intézményi működési bevételek, a megyei önkormányzat illeték- és egyéb bevételei 15,3%-ot tesznek ki.

A Szent Lázár Megyei Kórháznál az eredeti költségvetésben tervezett 4.321 M Ft-tal szemben 3.946 M Ft bevétel realizálódott a **Társadalombiztosítási Alaptól átvett támogatásból**. A 2008. év végén folyósított egyszeri támogatásokkal növelt előző évi finanszírozáshoz képest ez 417 M Ft-os bevétel kiesést jelent, de az eredeti költségvetési előirányzathoz viszonyítva is 375 M Ft-tal kevesebb a teljesítés. Az egyébként is súlyos finanszírozási gondokkal küzdő Kórház gazdasági helyzetét a 2009. évi bevételek alakulása rendkívül kedvezőtlenül érintette, erről az ágazati elemzésénél részletesebben is szoltunk. (3/a. sz. melléklet és 1/1. sz. melléklet 9. sora).

A 2009. évi eredeti költségvetésben normatív **állami hozzájárulás, átengedett személyi jövedelemadó és normatív kötött felhasználású támogatás** jogcímen 3.285 M Ft-ot igényeltünk a központi költségvetésből (1/1. sz. melléklet 7. és 8. sor). A Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvény (továbbiakban: költségvetési törvény) 5. számú mellékletében elkülönített központosított előirányzatoknál megfogalmazott feladatokra év közben folyamatosan, az igénybevétel feltételeit ismertető rendeletek alapján nyújtottunk be pályázatokat. E jogcímen 317 M Ft realizálódott, melynek döntő részét a kereset-kiegészítés fedezetének támogatása (197 M Ft), valamint a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó felmentési illetmények és végkielégítések megtérítése (55 M Ft) tett ki. A helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatása keretében a prémiuméves foglalkoztatásra 8 M Ft-ot meghaladó többletforrás érkezett. A megyei önkormányzat központosított előirányzataként került biztosításra a Kórház bérpolitikai támogatása is. Az Arany János Kollégiumi Programra 30 M Ft-ot biztosított a központi költségvetés. Az alapfokú művészetoktatás támogatása jogcímen 9 M Ft támogatás illetve meg önkormányzatunkat, melynek pénzügyi realizálására – az Oktatási Minisztérium Támogatáskezelőjének adminisztrációs hibája miatt – 2010. év elején került sor. A központosított állami támogatások előirányzatát és a teljesítés adatait részletesen a 2. sz. tábla tartalmazza.

Az **illetékbevételek** év elejei tervezésénél az öröklési illeték jogszabályi módosulása és a gazdasági válság ingatlan-piacra gyakorolt negatív hatása miatt jelentős visszaesssel számoltunk. A 2008. évi 1.698 M Ft-hoz viszonyítva 2009-re mintegy 23%-os visszalépést terveztünk. Az 1.300 M Ft-os eredeti előirányzattal szemben azonban év végére – az utolsó két hónap kedvezőbb bevétele alapján – a tárgyévet megelőző évi összegtől kevesebb, de a tervezettől 157 M Ft-tal magasabb bevétel realizálódott. (1/1. sz. melléklet 3. sora)

Az **intézményi működési bevételek** éves teljesítése 1.816 M Ft, ami 7,7 M Ft-tal kevesebb a módosított előirányzattól, az eredeti előirányzathoz képest azonban 108,9% realizálódott. A tervszámok az előző évi adatokból kiindulva, az infláció mértékének, illetve a szociális intézményekben a nyugdíjak emelésének figyelembe vételével kerültek meghatározásra. Az

intézmények alaptevékenységük körében végzett szolgáltatásokkal, helyiségek bérbeadásával igyekeztek bevételi lehetőségeiket tovább növelni, ebben az évben kevesebb eredménnyel. Alapvetően a gondozási, ellátotti térítési díjak emelése miatt, de egyéb változtatási igényeiket is érvényesítve az év folyamán saját hatáskörben az intézmények kezdeményezték az előirányzatok módosítását, melynek következtében 157 M Ft-tal növekedett a tervezett összeg. A növekedések mellett néhány intézménynél a bevételkiesések miatt kellett a keretszámokat módosítani (Múzeum -20,5 M Ft, Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium -17 M Ft, Dr. Göllész Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon -4,1 M Ft, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon -3,3 M Ft, Reménysugár Otthonnál és a Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthonnál egyaránt - 1,9 M Ft). A csökkenéseknél az érintett intézményekben megjelenik az étkeztetési tevékenység átszervezése miatti bevétel átrendeződés hatása is. Ebből a feladat módosulásból származik az Ellátó Szervezet mintegy 107 M Ft-os bevételi többlete. A Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet sajnálatosan még a csökkentett módosított bevételi tervéhez képest is kevesebb összeget tudott realizálni. (3/a. sz. melléklet)

Az intézmények legjelentősebb bevételi forrása továbbra is a fenntartói **intézményi támogatás** volt. Az önkormányzat egyre nehezebb likviditási helyzetére tekintettel is felfüggesztésre került az intézményi támogatások folyósításában eddig alkalmazott – havi ütemezésen alapuló – kiskincstári rendszer, a pénzellátás heti egy alkalommal közvetlen „kézi vezérléssel” történik. Ennek kiegészítéseként – immár az intézményi kör bevonásával – 2009. január 1-jétől az intézményi bankszámlák napi záró egyenlegeinek összevezetésével is törekszünk a folyószámlahitel összegének csökkentésére, az esetleges kamatbevétel növelésére. A 3/a. sz. mellékletben bemutatott intézményi finanszírozási adatokból megállapítható, hogy az önkormányzat az intézmények feladatellátásához kapcsolódóan igényelt központi támogatást teljes egészében az intézményi működésre fordította, sőt azt jelentős önkormányzati egyéb forrással is ki kellett egészíteni.

Az **intézmények működési célú átvett pénzeszközei** alapvetően a sikeres pályázatok eredményeként elnyert, illetve a szakmai tevékenységhez, rendezvényekhez vagy kiadványokhoz biztosított támogatások (3/a. számú melléklet és 1/1. sz. melléklet 2. sora). Annak ellenére, hogy a két jogcímen együttvéve mintegy 247 M Ft teljesült, meg kell jegyezni, hogy ezek a pénzek feladattal terheltek, így csak kevés esetben lehet a kapott összegek egy részét a mindennapi működési kiadások fedezetére „beforgatni”. Ugyanakkor ezekben a forráshiányos időkben ezek a pénzeszközök jelentősen hozzájárulnak a szakmai munka színvonalának javításához. A pályázatok utófinanszírozási jellege miatt a pénzeszközök megelőlegezésére a 2009. évi költségvetésben is elkülönített keret állt rendelkezésre a 4. sz. mellékletben, amelyből jelentős összeget vettek igénybe az érintett intézmények (pl. Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet, Nógrád Megyei Levéltár).

A Közgyűlés Hivatala által realizált, **önkormányzatoktól, egyéb szervezetektől, központi költségvetési szervektől átvett pénzeszközök** összege meghaladja a 168 M Ft-ot. A Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet működtetéséhez a Nógrád Megyei Önkormányzata és Salgótarján Megyei Jogú Város által megkötött együttműködési szerződés alapján 2009. évre 35 M Ft-ot utalt, az előző évről áthúzódó tartozás közel 4 M Ft volt. Az eredeti költségvetésben még a támogatásértékű bevételek között szerepelt a Baglyaskő Idősek Otthonában az idősek nappali és átmeneti ellátását érintő, városi feladatokkal kapcsolatban felmerült szolgáltatásokhoz Salgótarján által fizetett hozzájárulás összege. A pénzügyi teljesítés a megállapodásban rögzített feltételek szerint kiállított számlák alapján történik,

ezért könyveléstechnikai okokból a realizált bevétel (17,4 M Ft) már az egyéb önkormányzati bevételek között került kimutatásra (1/1. sz. melléklet 6. sor). 2009-ben a Nógrád Megyei Szakképzés-szervezési Társulás – teljesítve a közgyűlés által megfogalmazott visszafizetési kötelezettségét – visszautalta az önkormányzat számlájára a 2008-ban a működéshez adott 15 M Ft kölcsönt. Salgótarján Megyei Jogú Város pedig visszafizette a szervezet pályázat-előkészítésének költségeire megelőlegezett 4 M Ft-ot, mely szintén ezen a jogcímen került megjelenítésre. A Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kihelyezett tagozataihoz a települési önkormányzatok által teljesített hozzájárulások 93,6%-ban realizálódtak. A települési önkormányzatok fizetési hajlandóságát figyelembe véve ez „eredménynek” számít, az összegek nagyobb részének teljesítése azonban a megyei önkormányzat által kezdeményezett beszédési megbízás hatására történt. Az összes támogatásértékű bevétel teljesítése 33%-kal marad el a módosított előirányzattól. Ez annak tudható be, hogy a jelentős nagyságrendet képező kompetencia alapú oktatás feltételrendszerét megalapozó uniós pályázatra 2009-re tervezett 82 M Ft-os működési célú támogatásból csak 33 M Ft realizálódott a folyamatos elszámolások és az utólagos lehívás rendszere miatt. Az előirányzat és teljesítés adatokat részletesen a 2. sz. tábla mutatja. (1/1. sz. melléklet 10. sora).

Nagyságrendjénél fogva is jelentős összegű – közel 150 M Ft-ot megközelítő – a 2009. évben teljesített **kamatbevétel**. A korábbi évekhez képest most többszörös az e jogcímen realizált bevételek összege, ami döntően a kötvénykibocsátásból származó szabad pénzeszközök lekötéséből képződött. A kötvény hozama a működésre fordítható források kiegészítéseként szolgál, célzott jellegű felhasználásáról nagyrészt már a közgyűlés döntött.

A 2008. évben keletkezett és 2009. évre visszaengedélyezett **pénzmaradványt** az intézmények teljes egészében igénybe vették. A módosított előirányzattól való kis mértékű elmaradást a korábbi (2007. évi) negatív pénzmaradvány kompenzálása okozta, ami a Szent Lázár Megyei Kórháznál jelentkezett, mivel a 2007. évben képződött közel 23 M Ft-os negatív pénzmaradványt a 2008. évi visszaengedélyezett 24,4 M Ft-os pénzmaradványából kellett fedeznie. Ugyanígy került rendezésre a Közgyűlés Hivatala 2007. évi 7,1 M Ft-os negatív pénzmaradványa is. (3/a. sz. melléklet és 1/1. sz. melléklet 13. és 14. sora)

Az **intézmények felhalmozási bevételei** magukban foglalják a felhalmozási és tőkejellegű bevételek mellett a felhalmozási célra átvett pénzeszközöket is. Az intézmények tárgyi eszköz értékesítéséből származó bevétele jelentéktelen, azonban a felhalmozási célokat szolgáló átvett pénzek összege megközelíti a 40 M Ft-ot. A teljesítésben a korábbi évekhez hasonlóan a szakképzéssel foglalkozó közoktatási intézmények jelentős részarányt képviselnek. A Nógrád Megyei Szakképzés-szervezési Társulás megalakulásával azonban a szakképzési hozzájárulásból realizálható összeg folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Míg 2007-ben a közoktatási intézmények együttesen 37 M Ft, 2008-ban 30 M Ft felhalmozási célú pénzben részesültek az államháztartáson kívüli forrásokból, addig 2009-ben ez az összeg már nem érte el a 20 M Ft-ot. A Társulás megalakulásán kívül ebbe még számos – a gazdasági válsággal összefüggő negatív – tényező is szerepet játszhatott. A szakképző intézményektől érkezett jelzések alapján azonban a társulás késedelmes szerződés-kötési gyakorlata miatt elhúzódott a pénzügyi teljesülés. (1/2. sz. melléklet 1. sor)

Az önkormányzat által fejlesztési célokra fordítható bevételei legnagyobb hányadát hosszú éveken keresztül a **címzett támogatás** tette ki, ennek nagyságrendje a Baglyaskő Idősek Otthona építési beruházásának befejezésével 2009-ben már jelentősen visszaesett. A 2008. évi 133 M Ft maradványból 2009-ben 71 M Ft került felhasználásra, 2010. év elején még további

8 M Ft támogatás lehívására nyílt lehetőség. A fennmaradó 54 M Ft-ról történő lemondásról – a címzett támogatással megvalósuló beruházás lezárásáról szóló jelentés elfogadásával egyidejűleg – 2010 februárjában döntött a közgyűlés (1/2. sz. melléklet 3. sora).

A Dunai, Közép-Nógrádi és Ménesvölgyi vízellátó rendszer **eszközhasználati díjából** az eredetileg tervezetthez képest 95,2% teljesült, a 2008. évi elmaradt befizetés év elején teljesült, azonban a Dunai vízellátó rendszer 2009 évi díjából 3,8 M Ft realizálása áthúzódott 2010. évre. (1/2. sz. melléklet 4. sora)

A felhalmozási célú támogatásértékű és átvett pénzeszközöket tételesen a 2. sz. táblázat tartalmazza. A bevételek nem csak a 2009-ban megvalósult feladatokhoz kapcsolódnak, egyrészt az előző évben elvégzett, másrészt a következő évre áthúzódó fejlesztésekhez biztosítanak forrásokat. 2009-ben három intézmény akadálymentesítési munkáira állt rendelkezésünkre pályázati forrás az ÉMOP támogatásával. A Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, a Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon esetében 20-20 M Ft, a berceli Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon fejlesztésére 19,3 M Ft elnyert támogatással valósult meg a feladat. Mindhárom esetben 2008-ban előleg folyósítására került sor, a munkák 2009-ben fejeződtek be, a kapcsolódó források szinte teljes egészében realizálódtak. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium pályázatán a diósjenői szociális intézmény lakószobák felújítására, a ludányhalászi Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet fürdőszobák kialakítására 3 – 3 M Ft támogatásban részesült. A Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon, valamint a Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium Tittel Pál Kollégiuma fűtőkorszerűsítésre beadott ÉMOP pályázatokon összesen 40 M Ft-ot kapott az önkormányzat, melyből 2009-ben az előlegek utalására került sor. A feladatok műszaki megvalósítása és a teljes támogatás pénzügyi realizálására 2010-ben nyílik lehetőség. A Hollókőtől Murányig kerékpárút-hálózat megvalósításának tervére a határon átnyúló HUSK pályázatból 69,2 M Ft várható, ebből 2009-ben pénzügyi teljesítésre nem került sor. A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségi Közalapítványtól a diósjenői és berceli intézmények további akadálymentesítésére – a 2009-ben leutalt 11,6 M Ft támogatási előlegén túl – még további 17,2 M Ft realizálódhat a feladatok elvégzését követően (1/2. sz. melléklet 5-6. sora).

A 2008. évben keletkezett és 2009. évre visszaengedélyezett fejlesztési célú **pénzmaradványt** az intézmények teljes egészében igénybe vették (3/a. sz. melléklet és 1/2. sz. melléklet 7. és 8. sora).

KIADÁSOK

Nógrád Megye Önkormányzata **működési kiadásai** a módosított előirányzat 95%-ában teljesültek. Ezen belül a személyi juttatások és munkaadói járulékok 98%-ra realizálódtak, amely 6 872 M Ft. Összességében a személyi kifizetések és a hozzájuk kapcsolódó munkaadói járulékok a működési kiadásokon belül meghatározó, 60%-os arányban vannak jelen, így leginkább ezek teljesítési szintje határozza meg az összkiadások teljesülését. A dologi kiadások 39%-os részarányt tesznek ki a működési kiadásokon belül, ezek teljesítése 4 462 M Ft-tal 92%-os. Az egyéb működési kiadások (támogatásértékű és egyéb működési

célú pénzeszközátadások) teljesítése (99 M Ft) 37 %-kal marad el a tervezettől a működési, egyéb céljellegetű és általános tartalékok maradványából eredően. A függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek 23 M Ft-os tételt tesznek ki. A működési kiadások része a 2008. év záró folyószámlahitel törlesztésének 409 M Ft-os előirányzata. A hitel törlesztése évközben megtörtént, mivel azonban 2009-ben a további hitelfelvétel összege magasabb volt a törlesztésnél, a hitelműveletek eredménye egyenlege – ahogy már az előzőekben is jeleztem – az önkormányzat összevont pénzforgalmi mérlegének bevételi oldalán jelenik meg, (1. sz. melléklet)

A 2009. évi jelentős nagyságrendű forrás kiesés és költségvetési hiány kezelése érdekében az intézmények működési finanszírozását az indokolt összeg 95%-ában hagyta jóvá a közgyűlés a költségvetés elfogadásakor. A költségvetés végrehajtásáról szóló határozatban foglaltaknak megfelelően – az 5%-os visszalépés kezelésére – az intézmények áttekintették a tervezett bevételi és kiadási keret számaikat, és mindkét területre vonatkozóan kidolgozták intézkedési tervüket. Ezek alapvetően érintették az intézményi működési bevételeket, és a kiemelt kiadási előirányzatok szinte valamennyi tételét, több esetben az engedélyezett létszámkeretet is. A tervezett elképzeléseket az intézmények nagyobb része az intézkedési tervben foglaltaknak megfelelően végrehajtotta, néhány esetben azonban nem történt előrelépés a megvalósításban.

Az intézményi kiadásokat kiemelt előirányzatonként a 3/b. sz. melléklet mutatja be, az önkormányzati feladatok ellátásával kapcsolatban felmerült kiadásokat – szintén kiemelt előirányzatonként és feladatonként – a 4. sz. melléklet tartalmazza.

Áttekintve az intézmények 2009. éves gazdálkodását, az alábbi rövid ágazati szintű tájékoztatást adom.

Egészségügyi ágazat

A **Szent Lázár Megyei Kórház** Társadalombiztosítási Alapból biztosított működési támogatása a 2009. évi költségvetésben tervezett 4 318 M Ft-hoz képest 8,7%-kal kevesebb összegben, 3 943 M Ft-ban realizálódott. A támogatás visszaesése több tényező együttes hatásának tudható be: a kórházi aktív osztályokon 3,5%-kal csökkent a betegforgalom, ami már az egyébként is alacsony ágykihasználási mutatót még tovább rontotta. A finanszírozás alapját képező súlyszám értéke 2 %-kal maradt el a 2008. évitől. A támogatási feltételek 2009. évi változása a járóbeteg szakellátás finanszírozását is hátrányosan érintette. A fentiek alapján az eredeti előirányzathoz viszonyítva 375 M Ft-ot meghaladó bevétel kiesés jelentkezett az OEP finanszírozásban. 2008. év végén az társadalombiztosítási „kassa-maradvány”-ból származó egyszeri támogatás felhasználásával a szállítói állomány csökkentését sikerült elérni. 2009. év végére azonban a bevételi elmaradás hatására a kórház adósság állománya újra emelkedett. A kialakult likviditási helyzet hatására az eddiginél is intenzívebbé vált az intézmény szállítói tartozások átütetemesére irányuló tevékenysége. 2009. december 31-én az 562 M Ft tartozásból – az átütetemes megíúsulása miatt – már közel 77 M Ft volt a határidőn túli tartozás állomány, ebből 53 M Ft már 30 napon túlinak minősül.

A kórház támogatásértékű működési bevételei az elmúlt évekhez viszonyítva ebben az évben a legmagasabb összegben realizálódtak az intézmény pályázati tevékenységének következtében. A közmunka programban 44 fő alkalmazására nyílt lehetőség a Szociális és Munkaügyi Minisztériummal kötött szerződés értelmében. A feladattal kapcsolatosan 2009-ben pénzügyileg 32 M Ft realizálódott, a program lezárását és elszámolását követően még mintegy 6 M Ft támogatás várható. A Munkaügyi Központ által nyújtott bértámogatás 20 M Ft-os összegének felhasználásával 2009. év folyamán 16 fő szociális gondozó és 3 fő gyógymasszőr bérköltsége és annak járuléka térült meg az intézmény számára. Az Országos

Foglalkoztatási Közalapítvány pályázatán elnyert összegből 15 fő ápoló továbbképzése oldódhat meg, erre 2009-ben még csak 3 M Ft előleg érkezett, a képzések lebonyolítása 2010-ben valósul meg. 2009-ben közel 27 M Ft-os negatív pénzmaradvány keletkezett.

A dologi kiadások közül a legjelentősebb közüzemi számlák (gázenergia, víz) teljesítését mindeztidőig sikerült megoldani. A díjak emelkedése és a Salgótarján és Környéke Vízmű Kft-vel fennálló peres ügyben hozott ítélet azonban hátrányosan érintették az intézményt. A nagyobb szállítók felé fennálló tartozások – mint arról már az előzőekben is szó volt – jelentős nagyságrendet tesznek ki.

Szociális ágazat

Az **Ezüstfenyő Idősek Otthona** tartós bentlakásos férőhelyeinek kihasználtsága 2009-ben 98%-os volt, a 366 férőhelyen a gondozási napok alapján átlagosan 359 fő ellátására került sor. A Salgótarján Megyei Jogú Várossal közösen fenntartott 20 férőhelyes nappali szociális ellátásban 11 fő gondozott részesült. Az intézmény működési bevételei viszonylag kedvezően alakultak, a költségvetés készítésekor számított 265 M Ft-os intézményi működési bevételi tervvel szemben közel 273 M Ft-ot realizáltak. A 2009. évi költségvetési pozíciót tovább erősítette, hogy 2009. évben 2,4 M Ft-ot meghaladó pénzmaradványt tudtak a működésbe „visszaforgatni”.

A működési kiadásoknál valamennyi kiemelt előirányzatnál megtakarítás tapasztalható. A személyi juttatások és a munkaadói járulékok 3 - 3 M Ft-os, a dologi kiadások közel 2 M Ft-os megtakarítása 2009-ben 8 M Ft-os pénzmaradványt eredményezett. Az intézmény mindemellett 3,3 M Ft szállítói tartozással és 2,6 M Ft követelés állománnyal zárta az évet.

A **Baglyaskő Idősek Otthona** kihasználtsági mutatói hasonlóak az Ezüsfenyő Idősek Otthonáéhoz. Az idősek bentlakásos intézményében a két telephelyen a kihasználtság összességében megközelítette a 98%-ot. Az átmeneti ellátást átlagosan 55%-ban vették igénybe. Az intézmény az eredetileg tervezett 175 M Ft-os működési bevételi előirányzatát 187 M Ft-ra teljesítette, amelyben jelentős szerepet játszott az előző évről származó hátralékok egy részének sikeres behajtása is. Itt kell azonban említést tenni arról, hogy mindezek ellenére a térítési díjakból származó követelés állománya még így is igen jelentős nagyságrendet képvisel, meghaladja az 5 M Ft-ot. Az intézmény 14 M Ft-os pénzmaradvánnyal zárta a 2009-es pénzügyi évet. Ez a maradvány teljes egészében a dologi kiadásoknál érzékelhető, azzal együtt, hogy év végén szinte valamennyi szállítói számlát sikerült határidőben kifizetni. Jelentősebb megtakarítás keletkezett a gyógyszerek és a karbantartási anyagok előirányzatán. Figyelembe véve a tervezetten felüli bevételek alakulását, a pénzmaradvány jóváhagyásával egyidejűleg a költségvetés módosításánál javaslatot teszek a 2010. évi intézményi támogatás felülvizsgálatára, annak a szabad pénzmaradvány összegével azonos mértékű csökkentésére.

Az **Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet** intézményi működési bevételei a tervezettnél megfelelően alakultak. Az ételmezési tevékenység Ellátó Szervezethez történő áthelyezése csökkentette valamelyest az alkalmazottak térítéséből származó bevételeket, melyeket azonban kompenzált az ellátottak térítési díj bevételi többlete. A támogatásértékű működési bevételek zömét (10 M Ft-ot) a Miskolci Családsegítő Szolgálat Regionális Módszertani Központ és Gyermekejölési Szolgálat Megyei Módszertani Központtól származó bevételek képezik. A személyi juttatások és munkaadót terhelő járulékok teljesülése

100%-os. A 2008. évihez hasonló nagyságrendű az ez évi pénzmaradvány (2,2 M Ft), ez nagyobb részben a dologi előirányzatok megtakarítására vezethető vissza.

A **Reménysugár Otthon** jelenleg rendelkezik szabad kapacitásokkal, mivel a kihasználtság a fogyatékos részlegen 98%, a lakóotthoni részen 91%, az anyaszállón pedig 80%. Az intézményi térítési díjak tervszámainak realizálása nem valósult meg maradéktalanul, ami azzal magyarázható, hogy 2009-ben 5 gondozott is betöltötte a 18. életévét, ezáltal a számukra kijelölt gondnokok által igényelt pénzbeli ellátások intézésének folyamata hosszadalmasabb, így a befizetések teljesülése is csak 2010-e várható. Az intézmény adottságai révén a nagyobb költségigényűek közé tartozik, a racionalizálási intézkedések a személyi juttatások körét érintették.

Dr. Göllész Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon gazdálkodása minden tekintetben a tervezettek szerint alakult. 2009-ben is folytatódott az ellátottak munka-rehabilitációs foglalkoztatása, amely 74 fő gondozott alkalmazását jelentette. Sajnos 2010-ben az erre a célra fordítható források rendkívüli módon beszűkültek, már a programban való részvétel is hosszú pályázati elbírálás eredménye. A rendelkezésre álló forrás azonban csak a fele a 2009-ben e célra fordítható összegnek.

A **Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon** működési bevételein belül az intézményi ellátási térítési díjak realizálása kedvezőtlenül alakult, az eredeti előirányzathoz viszonyítva 2,5 M Ft-tal kevesebb összeg teljesült az ellátottak jövedelmének csökkenése következményeként. A többi bevételi jogcím alakulása kompenzált egy keveset a fentiekben ismertetett bevétel kiesésből, de nem tudta azt teljes egészében kiváltani. A dologi előirányzatokon belül az energia díjak alakulása meghaladta a tervezett mértéket. Az intézmény ingatlanainak műszaki állapota indokoltá tette, hogy a pályázati lehetőségek függvényében valósuljanak meg felújítások. 2009-ben a főépület két szintje közötti lift beépítésével, a bejárati rész akadálymentesítésével és parkoló kialakításával teljes körű akadálymentesítés valósult meg. Emellett – munkák folytatásaként – pályázat benyújtására került sor, amely az ellátottak foglalkoztató helyiségének akadálymentesítését célozza, 2010-ben történő megvalósítással.

Közoktatási ágazat

A **Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon** életében a 2009. év jelentős változásokat hozott. A 2009/2010 tanévtől kezdődően Szátokon megszűnt az iskola és a kollégium. 2009. június 15-én Szátokon, augusztus 31-én Pásztón megszűnt a főzőkonyha, az ételmezési feladat ellátást az Ellátó Szervezet vette át. A szátoki ingatlan körüli átszervezés mintegy végpontjaként 2010. január 1-jétől a szátoki gyermekotthon a Megyei Gyermekvédelmi Központ használatába került. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása és ellátása területén már a korábbi években a létszám csökkenésének tendenciája volt megfigyelhető. Ennek oka a tanuló létszám globális csökkenése mellett az integrált oktatás előtérbe kerülése. A tanuló létszám 12%-ot meghaladó csökkenése a 2009. évet érintő tanévekben (2008/2009. és 2009/2010.) igen jelentősnek minősíthető. Ezzel párhuzamosan egyre kevesebb a kollégiumot, gyermekotthoni ellátást igénylők létszáma is. Mindez együttesen 2009-ben és a következő évben is a feladatellátáshoz biztosított állami támogatás drasztikus csökkenését eredményezte, ami további racionalizálási intézkedések meghozatalát kényszeríti ki.

Az intézményi működési bevételek teljesítése jelentősen elmaradt az eredeti előirányzattól, a realizált bevétel mindössze 75%-a az eredetileg tervezettnek. Az okok között említhető az

ingyenes étkezők arányának emelkedése, a fizetendő térítési díjak hátraléka, valamint a szabad kapacitások iránt tanúsított érdeklődés hiánya. Az év közben jelentkező pénzügyi feszültségek ellenére – a dologi kiadások kiemelt előirányzatán keletkezett megtakarítások eredményeként – az intézmény 4,5 M Ft-os pénzmaradvánnyal zárta az évet. A pályázati támogatással megvalósított akadálymentesítési fejlesztések következtében az intézmény használatában lévő ingatlan-vagyon értéke 35 M Ft-tal nőtt. Sajnálatos azonban, hogy a követelések állománya a már igen magas 2008. decemberi 7,5 M Ft-ról tovább emelkedett (8,7 M Ft-ra).

A Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény működési bevételeinek teljesítése az eredeti előirányzathoz viszonyítva 39%-os túlteljesítést mutat. Ez a növekedés a rendezvények részvételi díjbevételeihez kapcsolódik. A működési bevételeken belül a térítési díjak kevéssel a tervezett szint alatt teljesültek (96,7%). A kiesést az okozza, hogy növekedett a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő tanulók aránya. A tanuló létszám csökkenés a bevételek alakulásában még kevésbé éreztette hatását (1151 főről csökkent a létszám 1139 főre).

Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium tanulói létszámára a 2009/2010. tanévben a stagnálás volt a jellemző. A salgótarjáni székhely intézmény és a bátonyterenyi telephely viszonylatában – a hegesztő szakma kivételével – a szakmai képzési párhuzamosságokat sikerült megszüntetni. A Nógrád Megyei Szakképzés-szervezési Társulás által elnyert informatikai pályázat keretében további képzési formák beindítására is lehetőség nyílt. Kevésbé kedvező a helyzet a kollégiumi ellátás területén. Jelenleg a Lorántffy Zsuzsanna Kollégiumban a 160 fő kollégistának több mint fele (111 fő) az Arany János Kollégiumi Programok keretében került felvételre. A szakmai szempontból elvitathatatlan érdemekkel rendelkező Kollégiumi Programok pénzügyi finanszírozásában a 2009/2010 tanév kezdetétől visszalépés volt tapasztalható az állam részéről. Az illetékes minisztériumok szerint is a szakmai cél és a pénzügyi fedezet biztosítása az Arany János Kollégiumi Programban szétvált. A szakmai észrevételek hatására 2009. év végén pályázat kiírásával kompenzálták a normatív állami támogatásokból kivont fedezet egy részét. Mindenki számára világos azonban, hogy az újbóli pályázatokon elnyerhető támogatások megítélése és összege jóval bizonytalanabb, mint a normatív finanszírozás keretében biztosított támogatási forma. Az intézményi feladat ellátás személyi feltételei is jelentősen változtak, az engedélyezett létszám csökkenése alapvetően a feladat kiszervezésekhez (Lorántffy Zsuzsanna Kollégium takarítási feladatainak és portaszolgáltatának kiszervezése) és a racionalizálási intézkedések megtételéhez kapcsolódtak.

Az intézményi működési bevételek teljesített összege az eredetileg tervezettnek mindössze 57,7%-a. Bevételek kiesést okozott az életveszélyesnek minősített bátonyterenyi sportcsarnok és tanműhely bezárása, valamint a szálláshelyek iránti igények visszaesése. 2009-ben a korábbi évektől lényegesen kisebb volt az érdeklődés a tanterem bérbevétele iránt. A Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium 2009. évi pályázati tevékenysége révén közel 20 M Ft többletforrásban részesült.

A Váci Mihály Gimnázium tanulói létszámában is csökkenés tapasztalható. A 2009/2010. tanévben 45 fővel kevesebb diák kezdte meg tanulmányait a gimnáziumban, mint a korábbi tanévben. A végzős három osztály helyébe mindössze egy induló új került, a hat évfolyamos képzésben nem sikerült a minimális létszámot megteremteni még egy újabb osztály indításához. További nehézségeket okozott, hogy a tanulók körében emelkedett a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek aránya. Gazdasági területen az intézmény teljesítési adatai a tervezettnek megfelelően alakultak. A pedagógus és egyéb területen dolgozó

közalkalmazottak szokásosnál nagyobb fluktuációja volt jellemző 2009-ben. A szűkös anyagi lehetőségek függvényében a munkavállalók alkalmazásakor előnyben részesítették a Munkaügyi Központ által támogatott foglalkoztatásokat, ezzel is elősegítve a személyi juttatások előirányzatának betartását. Működési célú pályázatokból 4,4 M Ft többlet forráshoz jutott az intézmény. Az iskola épületének állapota az év során tovább romlott, mivel érdemi javításokat a rendelkezésre álló anyagi forrásokból 2009-ben sem tudtak megvalósítani. Az Arany János Kollégiumi Programból fejlesztésre fordítható pénzből a technikai eszközparkot fejlesztették.

A **Lipthay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium** a szakképzési struktúrájából adódóan a magasabb költségigényű közoktatási intézmények közé tartozik az önkormányzati intézményrendszeren belül. A több telephellyel rendelkező intézmény működtetése minden vonatkozásban többlet terhet és magasabb működtetési költséget jelent. A 2009. évet érintő tanévekben a szakmai képzés került túlsúlyba a szakközépiskolai képzés rovására, mivel a panziós falusi vendéglátó, a szakács, valamint a növénytermesztő gépész szakmák iránt nőtt az érdeklődés a tanulók körében. 2009-ben 9,3 M Ft szakképzési hozzájárulást kapott az intézmény. A decentralizált szakképzési alapból 2,6 M Ft támogatás érkezett. Az intézményi működési bevételek teljesítése 4,6 M Ft-tal haladta meg az eredeti költségvetésben tervezett összeget, a működési célokra felhasználható pályázati források 12 M Ft-ban realizálódtak.

Egyedüli közoktatási intézményként a **Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium** nyelvi gimnáziumi képzései iránt töretlen az érdeklődés, a túljelentkezés a jellemző. A szakközépiskolai nevelés területén már érezhető kisebb probléma a jelentkezők számában és felkészültségében, illetve az év közbeni kiesésekben. Ez a tendencia jellemző a szakképzésre is. A kollégiumi ellátás területén a pásztói intézménynél sem tudnak megfelelni a kihasználtság növelése követelményének. Az intézmény 2009-ben 15 M Ft-ot meghaladó saját bevételből, 18,7 M Ft működési pályázati forrásból, valamint közel 8 M Ft fejlesztésre átvett pénzből gazdálkodhatott a 2008. évi 38 M Ft-ot meghaladó pénzmaradványán kívül. Ezekből 10,6 M Ft Európai Unió projektjeiből, 6,2 M Ft szakképzési hozzájárulásból származott.

Gyermekvédelmi ágazat

A **Megyei Gyermekvédelmi Központ** intézményi keretein belül 2009-ben 293 férőhelyen 262 fő gyermek, illetve fiatal felnőtt ellátásáról gondoskodtak. A viszonylag magas ellátotti számhoz – az intézményben elhelyezettek sajátos helyzetét figyelembe véve – rendkívül alacsony térítési díj bevétel kapcsolódik. A 2009. évi költségvetésben kalkulált 5,4 M Ft-os intézményi működési bevételt a tervezettnél megfelelően realizálták. Az összbevételek 96,7%-át az intézményi támogatás teszi ki. Az intézménynek igen szűkös a mozgástere a működési bevételek növelése területén. 2009-ben uniós pályázati forrásokból biztosítottak fedezetet szakmai konferenciák, továbbképzések megszervezéséhez. Sajnos nem történt előrelépés a Salgótarján Megyei Jogú Várossal szemben – a salgótarjáni illetékességű gyermekvédelmi ellátásban részesülő gyermekek után fizetendő hozzájárulás miatt – fennálló követelés ügyében. A hozzájárulás pénzügyi realizálása érdekében pert indítottunk, melyben döntés született a követelés jogosságáról, a jogalap fennálltát a bíróság megállapította. Salgótarján Megyei Jogú Város jelenleg a tartozás megszerüségét és megállapításának módját vitatja, így a per e kérdésben jelenleg is folyik. Mivel a szolgáltatást azóta is változatlan formában veszik igénybe az érintett salgótarjáni gyermekek, igyekszünk a bírósági eljárásban rendelkezésünkre álló valamennyi eszközzel a per befejezését és a követelés behajtását elérni.

Közművelődési, közgyűjteményi ágazat

A **Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet** intézményi működési bevételeinek teljesítése 2009-ben is számottevő nagyságrenddel maradt el a tervezettől, a költségvetésben előirányzott 55,7 M Ft-ból mindössze 28 M Ft realizálódott. A kieső bevételek pótlása fenntartói beavatkozásra is szükség volt. A régészeti szakhatósági feladatok kiesése jelentősen rányomta bélyegét a bevételek realizálható nagyságrendjére. Bár az egyes múzeumok látogatottsági mutatói növekedést mutatnak, az ebből keletkező bevételek sem meghatározóak a tendencia visszafordításához. A Múzeumi Szervezet önálló szakmai irányítás alatt álló múzeumi sikeres pályázatok révén növelték bevételeiket, ami a szakmai munka színvonalának javítását eredményezte. Alapvetően pályázati forrásokból, emellett hagyaték és ajándékozás révén is növekedett a múzeumi tárgyak állománya. A szakmai létszámot a 2009. évi létszám-racionalizálási intézkedések nem érintették.

A **Nógrád Megyei Levéltár** működési bevételeinek teljesítése elmaradt a 2009. évi költségvetés eredeti irányszámától, az iratmegőrzésből származó bevételek kiesése miatt. E bevételi jogcím teljesülése sok bizonytalanságot rejt, a jelenlegi nehéz gazdasági körülmények között a felszámolásokban érintett cégek nagy részének fizetőképtelensége miatt. A kieső bevétel nagyobb részét visszapótolta az általános forgalmi adó visszaigényléséből származó bevétel. Működési és fejlesztési pályázatokból összességében 11 M Ft-ot meghaladó összeg realizálódott, ezek szakmai célokra történő felhasználása a támogatási feltételeknek megfelelő módon és ütemben folyik, a 2009. évi pénzmaradvány is teljes egészében a pályázatokkal összefüggő kötelezettséggel terhelt.

A **Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet** saját bevételeinek teljesítése az eredeti előirányzathoz képest 4,6 M Ft többletbevétellel realizálódott. Ennek nagyobb része szintén az általános forgalmi adó visszatérítéséből származik. A bevételi többlet az elhúzódó átköltözés miatti intézményüzemeltetésre került visszaforgatásra. A 2009. évi költségvetés készítésekor az olcsóbb működtetés biztosítása érdekében – mind Nógrád Megye Önkormányzata, mind Salgótarján Megyei Jogú Város részéről – alapvető célként fogalmazódott meg a kötelező könyvtári feladatok szűkített formában történő ellátásának igénye. Ennek gyakorlati megvalósítása azonban az elhúzódó egyeztetések miatt csak 2010. I. negyedévében valósult meg. 2009-ben a sikeres pályázati tevékenységből és a Nógrád megyei kistérségek mozgókönyvtári feladatainak ellátásából eredően pénzügyileg 43 M Ft-ot meghaladó összegű támogatásértékű és működési célra átvett pénz teljesült. A Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet a gesztora annak a folyamatban lévő uniós (TIOP) pályázatnak, melynek keretében jelentős informatikai beruházások valósulhatnak meg. A 100 M Ft-os fejlesztési feladattal kapcsolatban a közbeszerzési eljárás 2010. év elején fejeződött be, jelenleg a szerződések előkészítése van napirenden.

Nógrád Megye Önkormányzatának Ellátó Szervezeténél az év legjelentősebb változása, hogy – a közgyűlés döntésének megfelelően – a 2009. II. félévétől ellátja a megyei önkormányzat fenntartásában működő intézmények nagy részénél az étkeztetési tevékenységet. 2010. évben várhatóan a még átszervezéssel nem érintett intézmények (Dr.Göllesz Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon, Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon, valamint a testület 2009. júniusi döntésének megfelelően a Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium) is csatlakoznak az intézmény szolgáltatását igénybe vevők köréhez. Az átvett konyhák esetében szinte mindenhol

megtörtént az önálló fogyasztásmérők felszerelése. Ezáltal lehetőség nyílt a költségek elhatárolására, az intézmények egymás között történő korrekt elszámolására.

A **Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének költségvetése 4. sz. mellékletében** foglalt kiemelt feladatok kiadásainak teljesítése összességében nem éri el a 100%-ot. A személyi kiadások és a munkaadói járulékok teljesítése jóval a módosított előirányzat szintje alatt maradt, a dologi kiadások és az egyéb működési kiadások alakulása is visszafogott volt, az előirányzatok felhasználására nem került sor. A felhalmozási kiadások realizálása a tervezett ütemnél alacsonyabb, a fejlesztési célra kibocsátott kötvény döntő része még mindig céltartalékba került elhelyezésre.

A közgyűlés, a hivatal és a védelmi iroda működési kiadásainak teljesítését kiemelt előirányzatonként a 3/b. számú mellékletben részletezzük, a takarékos gazdálkodásból adódóan a teljesülés minden esetben elmaradt az előirányzattól.

Fejlesztési feladatok kiadásai

A fejlesztési kiadások feladatonkénti alakulásáról az időszaki beszámolókból (féléves, háromnegyed éves) részletes ismertetés készült. A 2009. évi gazdálkodás háromnegyed éves alakulásáról szóló tájékoztatót a közgyűlés a novemberi ülésén tárgyalta, ehhez képest a fejlesztési feladatok megvalósításában alig történt változás. Ezért most csak rövidebb ismertetés készül, felidézve az önkormányzati feladatok körét.

Alapvető rendező elvként fogalmazódott meg már a költségvetés összeállításánál, hogy a fejlesztések tervezésében, megvalósításában, lehetőség szerint csak pályázati forrásokkal támogatott feladatokat vállal fel az önkormányzat. A 2009. évi költségvetésben a pályázati önerő biztosítására egy elkülönített keret állt rendelkezésre.

Az év első felében a kötvényből származó bevételből került visszafizetésre a 149 M Ft-os fejlesztési hitel.

Egyes pályázatok igénylésének feltételeihez igazodva a forrásokra több esetben nem a feladattal érintett intézmény, hanem majd az önkormányzat pályázhat és az elszámolási kötelezettség is az önkormányzatot terheli. Ezeknek a projekteknek a kiadási előirányzatai a közgyűlés hivatala költségvetésének részeként a *4. számú mellékletben* szerepelnek, melyek teljesítéséről az alábbiakban adok számot.

- A döntően címzett támogatásból épült **salgótarjáni 150 férőhelyes idősek otthona** megvalósítása során a 2008. évi keretből – az építési munkák, az első beszerzés és a bútorozás számláinak kiegyenlítése után – 133 M Ft maradvány keletkezett. Ennek egy része korszerűbb technikai eszközök alkalmazását biztosító kiegészítő építési munkák elvégzésére (68 M Ft) és speciális kisbusz beszerzésére nyújtott fedezetet (10 M Ft). A beruházás kivitelezési munkái során keletkezett megtakarítás – még a 2009. év eleji pótmunkák teljesítése után is – jelentős összegű maradt. Már ekkor megfogalmazódott az a követelmény, hogy mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy minél kevesebb címzett támogatásról kelljen lemondani. Hosszú egyeztetést követően az év végére érkezett meg az értesítés a döntésről, amely 2009-ben még további 7,6 M Ft állami támogatás felhasználására nyitotta meg a lehetőséget. Ebből az intézmény működtetéséhez még fontos eszközök kerültek beszerzésre az év utolsó napjaiban, a címzett támogatás realizálása azonban már csak 2010-ben valósulhatott meg. (*4. sz. melléklet II/A/12.*)

- A **Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium épületének akadálymentesítését** célzó pályázat 20 M Ft támogatásban részesült. A beruházáshoz kapcsolódó szerződések megkötésére és a pénzügyi teljesítésre 2009-ben 46 M Ft összeggel kerül sor (*4. sz. melléklet II/A/18.*). 2008. októberében indult a **Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon valamint a Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon utólagos akadálymentesítése**. A pásztói intézmény beruházásához 20 M Ft-os, a bercelihez 19,3 M Ft-os ÉMOP pályázati támogatás kapcsolódott. A feladatok megvalósítása, kiadásainak és bevételeinek realizálása 2009-ben történt meg 35 M Ft (Pásztó), illetve közel 24 M Ft (Bercel) ráfordítással (*4. sz. melléklet II/A/17-19.*). A megvalósítási összegek mindhárom feladat vonatkozásában – a bruttó elszámolási elv alkalmazása miatt – tartalmazzák a fordított általános forgalmi adó kiadási vonzatát. Ez az összeg természetesen megjelenik a bevételi oldalon is, így egyenleg szempontjából nincs hatással a feladat megvalósítására.
- Az **akadálymentesítési feladatok** következő ütemét a dr. Göllész Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon pavilon épületének, valamint a Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon foglalkoztató épületének utólagos akadálymentesítése képezi. A megítélt 20 M Ft és 8,9 M Ft támogatásból 2009-ben még csak előleg érkezett az önkormányzathoz, a feladatok megvalósítására és a teljes pénzügyi rendezésre 2010-ben kerülhet sor (*4. sz. melléklet II/A/27-28.*).
- A két pásztói intézményben – a nyertes pályázat ismeretében a fejlesztések költség előirányzatot már a 2009. évi költségvetés is tartalmazta – 2010-ben jelentős **fűtéskorszerűsítési** munkák valósulnak meg. A Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthonnál 46,3 M Ft-os, a Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium esetében 27 M Ft-os tervezett összköltséggel. A feladatokkal kapcsolatosan 2009-ben csak töredék összegű ráfordítás merült fel, ezek alapvetően a tervezéssel összefüggésben keletkeztek (*4. sz. melléklet II/A/23-24.*).
- A **Megyeháza nyílászáró cseréjének** második üteme közel 19 M Ft támogatás felhasználásával, 29 M Ft-os 2009. évi ráfordítással valósult meg (*4. sz. melléklet II/A/16.*).
- A **Nógrád Megyei Levéltár Május 1. úti raktára felújítására** a Nógrád Megyei Földhivatal számlája alapján 5,7 M Ft került kifizetésre, mivel a salgótarjáni ingatlan közös tulajdona miatt a felújítási munkák kivitelezését a Nógrád Megyei Földhivatal koordinálta (*4. sz. melléklet II/A/20.*).
- **Múzeum korszerűsítésével** összefüggő tervezési munkák keretében a Nógrádi Történeti Múzeum, a Bányamúzeumi kiállítóhely szakmai megújítása, a Bányászati Skanzen kiépítése előkészítő és menedzseri feladatainak ellátásáért 7 M Ft-ot meghaladó összegű számlákat fizettünk ki 2009-ben (*4. sz. melléklet II/A/15.*).
- A balassagyarmati **Aininger-házban irodalomtörténeti gyűjtemény elhelyezése** céljából Balassagyarmat Város pályázatot nyújtott be. Az előkészítési feladatokhoz megállapodás szerint 1 M Ft átadására került sor (*4.sz. melléklet II/A/21.sor*). A Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézetnél a könyvtári feladatok racionalizálásával kapcsolatban 9 M Ft fejlesztési célú pénzeszköz átadás előirányzata került beépítésre a 2009. évi költségvetésbe, a Salgótarján Megyei Jogú Várossal kötött megállapodás időbeli eltolódása miatt erre 2010-ben kerül sor (*4.sz. melléklet II/A/26.sor*).

Állami támogatás elszámolása

Az állami támogatások és központi költségvetésből folyósított támogatások képezik az önkormányzati gazdálkodás alapját. Ezek elszámolása az éves beszámolóhoz kapcsolódó egyik nagy feladat. Ha rendszerbe kellene foglalni, a központi hozzájárulásokat alapvetően három nagy csoportba sorolhatjuk: az ellátotti és tanuló létszám alapján járó normatív állami hozzájárulások, a normatív, kötött felhasználású állami támogatások és a központosított előirányzatok.

Nógrád Megye Önkormányzata 2009-ben 2 718 M Ft normatív állami támogatásra nyújtotta be igényét, amely minden hónap végén rendszeresen került az önkormányzat számláján jóváírásra. Elszámolási kötelezettség az ellátotti és tanuló létszámhoz kapcsolódó jogcímekkel kapcsolatban keletkezik. A **szociális** intézményekben és **gyermekvédelmi** ellátásban elhelyezett gondozottakkal kapcsolatban az igényelt 1 301 M Ft-tal szemben 1 298 M Ft került elszámolásra a tényleges gondozási napokból számított létszámok alapján, ezen a területen közel **3 M Ft** visszafizetési kötelezettség keletkezett. A visszafizetés gyakorlatilag alig jelent létszámmozgást az igényelthez képest, hiszen a fajlagos normatíva összegeket figyelembe véve, ez csak 2-3 fős csökkenést, illetve átcsoportosulást mutat a normatíva jogcímek között. A **közoktatási** feladatok állami támogatása az alap normatíva és kiegészítő normatíva egységére épül. A közoktatási alap hozzájárulást az állami támogatás fajlagos összegén túl befolyásolja még a tanítási együtttható számított korrekciós tényezője is. Az oktatási normatíva jogcímeinél a 2008/2009. tanévi adatokkal már az igénylés időszakában mint tényadatokkal kalkulálhattunk. Ennek ismerete – 8 hónapot ezek alapján finanszíroznak - csökkentette a tervezés kockázatát. Az állami hozzájárulás igénylésekor a 2009/2010. tanévnyitói közoktatási statisztika adatai még csak tervszinten épültek be az igénylésbe, itt az óvatosabb, megfontoltabb becslés elve érvényesült. A 2009/2010. évi tényadatok kedvezőbben alakultak a tervezettől. Nagyban befolyásolta a 2009. évi normatíva elszámolást az Arany János Kollégiumi Program finanszírozási előírásaiban 2009. szeptember 1-jétől bekövetkezett – az önkormányzat számára kedvezőtlen – változása. A Program szakmai elvével ellentétben ugyanis a kollégiumok finanszírozás ettől az időponttól kezdve nem terjed ki a már rendszerben lévő, felmenő osztályokban tanuló diákok kollégiumi ellátására, csak a 9. évfolyamra biztosít normatívát a költségvetés. A változásból eredően 6,8 M Ft visszafizetési kötelezettség keletkezett. Ezzel együtt az igényelt közoktatási normatív állami támogatásból **8,4 M Ft**-ot kellett visszafizetni. Az ellátottak után járó személyi jövedelemadó részesedés elszámolásából – a tényleges létszámadatak tervezetthez viszonyított kedvezőbb alakulása folytán – a **1 M Ft** térült meg.

A **normatív, kötött felhasználású állami támogatások** körébe tartozik a pedagógus és szociális szakvizsga és továbbképzés, a közalapítványok, a pedagógiai szakszolgálatok, valamint – a 2009-ben új jogcímként – a diáksport állami támogatása. A normatívák közül a pedagógus szakvizsga és továbbképzés támogatására biztosított keret maradványa miatt **0,5 M Ft** visszafizetéssel kell számolni.

A központosított előirányzatok évről évre egyre magasabb összegben realizálódnak, ami a centralizált forrás elosztást mutatja. Ezek a támogatások egyedi „pályázati” rendszerben, különböző ágazati rendeletek alapján jutnak el az önkormányzatokhoz. 2009-ben bérpolitikai intézkedések jogcímen a központi költségvetés támogatást biztosított a kereset-kiegészítések fedezetéhez. 2009. július 1-jétől a munkaadókat terhelő járulékok mértékének változásával a kereset-kiegészítés központosított állami támogatása csökkentésre került a képződő járulék megtakarítás várható összegével és az önkormányzatok már ezt a korrigált összeget kapták

meg. Az éves beszámolóhoz kapcsolódó elszámolási kötelezettség keretében az év közben még csak kalkulált járulék megtakarítási összeget a tényadatoknak kellett megfeleltetni. Ez a járulék elszámolási különbözet az önkormányzatnál megközelítőleg **1 M Ft** visszafizetését jelentette. A létszámcsökkentési pályázat keretében biztosított 62,7 M Ft-ból **0,5 M Ft** befizetési kötelezettség keletkezett.

Összességében az állami támogatások elszámolásából 12,7 M Ft visszafizetési kötelezettség keletkezett, melynek határidőben eleget tettünk.

Az állami támogatások elszámolásáról a 2., 2/a. és 2/b. sz. *melléletek* adnak részletesebb tájékoztatást.

LÉTSZÁM ALAKULÁSA

Az önkormányzati feladatok ellátása érdekében 2009-ben az eredeti előirányzat szintjén a közgyűlés 2.516 fő **álláshelyet** hagyott jóvá. A költségvetési engedélyezett létszám keret módosításával év közben még öt esetben foglalkozott a testület. Ezek közül legnagyobb volumenűek voltak az étkeztetési tevékenység átszervezésével összefüggő változások. A módosítások hatására az engedélyezett létszám összességében 77 fővel csökkent.

A létszámcsökkentési intézkedésekhez kapcsolódó többlet kiadások egy részének ellentételezésére három alkalommal nyújtottunk be pályázatot, összesen 47 főre. A pályázatok alapján megítélt támogatás összege megközelítette a 62 M Ft-ot, ennek egy része (13 M Ft) azonban a munkaviszony megszüntetéséhez kapcsolódó juttatások kifizetésével összhangban csak 2010-ben realizálható. A 2008-ben elnyert, de 2009-ban lehívható támogatásokkal (6 M Ft) együtt a helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó pályázati forrásból összesen 55 M Ft-ban részesült önkormányzatunk.

A **foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma** összességében 2.415 főben realizálódott. Az átlagos statisztikai állományi létszám a folyamatosan vezetett létszám nyilvántartások alapján, az adott hónap naptári napjainak figyelembe vételével lett kiszámolva. Az átlagos statisztikai állományi létszámban nem jeleníthetők meg a betegség miatt távollévő munkavállalók egy havi folyamatos távollét után, a munkavégzés alóli felmentésen lévők, a prémium évek programban részt vevők és a szülési szabadságon, illetve gyermekgondozási ellátásban részesülők. Ennek következménye, hogy egyes intézményeknél – különösen ott, ahol magasabb a foglalkoztatottak száma és jellemzőbb a létszámmozgás – az engedélyezett létszámkeret és a számított statisztikai létszám jelentősen eltér egymástól.

PÉNZMARADVÁNY ALAKULÁSA

A szöveges előterjesztés számszaki mellékletei (7/a., 7/b. és 7/c. sz. *melléletek*) szerint Nógrád Megye Önkormányzatának módosított pénzmaradványa 2009-ben 1.680 M Ft. Ez mintegy 15%-kal kevesebb, mint a 2008. évi összeg. Nagyságrendjéből kitűnik, hogy a pénzmaradvány összegét alapvetően még mindig a 2008. évben kibocsátott fejlesztési célú kötvény maradványa határozza meg. Mint a csökkenés mértékéből is kitűnik, 2009-ben különböző fejlesztési feladatokkal (beruházások, fejlesztési hitel visszafizetése) kapcsolatban történt lehívás a kötvény kibocsátásából származó bevételből. Az intézmények pénzmaradványának összege meglepő módon nem sokkal tér el az előző évitől, annak ellenére sem, hogy a 2009. év sokkal feszítettebb és szigorúbb pénzügyi körülmények között zajlott.

A visszaengedélyezhető módosított pénzmaradvány 1.684 M Ft záró pénzkészletből és csekély mértékű (- 4 M Ft) aktív és passzív pénzügyi tételből vezethető le. A negatív előjelű

egyenleg arra utal, hogy ez utóbbi bevételek magasabbak voltak a függő, átfutó, kiegyenlítő kiadásoknál, ez pedig csökkentő hatást fejt ki a pénzmaradvány összegére. Mint a fentiekben is hivatkozott mellékletekből is kitűnik, a Szent Lázár Megyei Kórház 7,4 M Ft-os záró pénzkészletét annak köszönheti, hogy év végén gazdálkodási előleget kapott az OEP-től. Ez azonban már a 2010. évi finanszírozási összegből történő megelőlegezés volt, ennél fogva nem vehető figyelembe a 2009. évi pénzmaradvány számításánál. A kórháznak így 26,9 M Ft-os negatív „pénzmaradványa” keletkezett. Ebből is érzékelhető a kórház pénzügyi helyzetének romlása.

A költségvetési pénzmaradványból 143 M Ft az intézményeknél keletkezett, ez mintegy 20 M Ft-tal kevesebb az előző évinél. A záró pénzkészletből az intézmények záró pénzeszköze 151 M Ft volt. A szociális ágazat intézményeinél közel 29 M Ft, a közoktatási ágazatban 86 M Ft-ot meghaladó, a közgyűjteményi, közművelődési intézményeknél 23 M Ft pénzmaradvány keletkezett. Az előző csoportokba nem sorolt intézmények összesen 31 M Ft-os pénzmaradványt realizáltak. A Cigány Területi Kisebbségi Önkormányzat 132 E Ft-tal, a Szlovák Területi Kisebbségi Önkormányzat 284 E Ft-os pénzmaradvánnyal fogadta el beszámolóját.

Az intézményi pénzmaradványok alapvetően a működési előirányzatokon keletkezett megtakarítások eredményei. A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Hivatalánál kimutatott pénzmaradvány döntő része a fejlesztési előirányzatok maradványaként keletkezett.

A jelenleg bemutatott, és a beszámolóval együtt elfogadásra javasolt 1.680 M Ft önkormányzati szinten számított pénzmaradványból a 2010. évi költségvetés eredeti előirányzatában 1.508 M Ft már beépítésre került. A két szám különbözeteként – az éves költségvetés során következő módosításakor – összességében 172 M Ft összegű korrekció rendezésére teszek javaslatot.

2009-ben a pénzmaradvány számításánál figyelembe kell venni a forgatási célú finanszírozási bevételek és kiadások egyenlegét, amely önkormányzatunk tekintetében az 555 M Ft-os folyószámlahitel feltüntetését írja elő a helyesbített költségvetési pénzmaradvány levezetésében.

VAGYONI HELYZET ALAKULÁSA

Nógrád Megye Önkormányzata mérlegének főösszege 3%-os, azaz 491 M Ft-ot meghaladó csökkenést mutat. Ezen belül 2009. december 31-ei állapot szerint a befektetett eszközök nettó értéke 227 M Ft-tal, a forgóeszközök összege 264 M Ft-tal kevesebb az előző évitől. Forrás oldalon a saját tőke 79 M Ft-os, a tartalékok 815 M Ft-os csökkenést, a kötelezettségek 403 M Ft-os növekedést mutatnak. E felsorolásból is látszik, hogy a mérleg szinte valamennyi tétele kedvezőtlenül változott a 2008. december 31-ei állapothoz képest.

A befektetett eszközök állománya – a korábbi évektől eltérően – negatív irányba változott (-1,6%). Ennek alapvető oka, hogy a legutóbbi nagy beruházás, a címzett támogatással megvalósuló Baglyaskő Idősek Otthona építése gyakorlatilag már 2007-ben és 2008-ban befejeződött, újabb jelentős volumenű értéknövelő fejlesztésre 2009-ben nem került sor. A tárgyévben aktivált felújításokból, rekonstrukciókból eredő növekedések nem kompenzálták az éves elszámolt értékcsökkenés hatását. Ez a negatív változás az immateriális javak nettó értékét 20%-kal, a tárgyi eszközökét 2%-kal, a befektetett pénzügyi eszközökét 5%-kal, az üzemeltetésre átadott eszközökét pedig 2%-kal érintette. A forgóeszközökön belül

legnagyobb arányt képviselő pénzeszközök összességében 318 M Ft-tal, az aktív pénzügyi elszámolások 23 M Ft-tal csökkentek. E két tétel együttesen a 2009. évi pénzmaradványt 341 M Ft-tal csökkentette.

Forrás oldalon is ugyanígy lekövethető ez a tendencia. Az eszközök fedezetéül szolgáló forrásokon belül nagyobb szerep jut az idegen forrásoknak, ezt jelzi a kötelezettségek mérleg főösszeghez számított arányának és abszolút összegének növekedése. A hosszú lejáratú kötelezettségek alapvetően a fejlesztési célú kötvény értékeléséből eredően (árfolyam veszteség elszámolása) 2009-ben tovább nőttek. A rövid lejáratú kötelezettségek állománya – ezen belül is a szállítói tartozások összege – szintén kedvezőtlenül változott, összességében 396 M Ft-tal nőtt. Ebben meghatározó arányt képvisel a Szent Lázár Megyei Kórház növekvő tartozása. Mindezek mellett a függő bevételeket képviselő passzív pénzügyi elszámolások összege is 35 M Ft-tal kevesebb volt, mint az előző év végén.

A megyei önkormányzat ingatlan vagyonát az ingatlan vagyonszázezer adataival összhangban a 8/a. és 8/b. sz. *mellékletek* mutatják. Az intézmények mérlegében kimutatásra kerül az idegen tulajdonú ingatlanokon végzett beruházások, felújítások értéke is, ezt a 8/c. sz. *mellékletben* részleteztük. A fenti adatok megtalálhatók az önkormányzat egyszerűsített mérleg kimutatásában is (9. sz. *melléklet*).

Összességében: Nógrád Megye Önkormányzata 2009. évi költségvetésének alapvető célja – a rendkívül kedvezőtlen gazdasági körülmények között is – az önkormányzati feladatellátás biztosítása érdekében a fizetőképesség megtartása volt. Ez a korábbi években megkezdett racionalizálási feladatok tovább vitelével, az intézményi struktúra átalakítás folytatásával, talán a korábbiaknál is nagyobb áldozatokkal és munkával volt biztosítható. Sajnos folyamatosan növekvő terhet jelent önkormányzatunknak, hogy a fizetőképesség megtartása érdekében igénybevett folyószámlahitel 2009. év végére már meghaladta a félmilliárd forintot, és 2010-ben ez láthatóan tovább nő. A központi források csökkenése miatti bevételkiesést újabb költségracionalizálási intézkedésekkel igyekszünk ellensúlyozni. 2009-ben központi szerepet kapott az intézmények étkeztetési tevékenységének áttekintése, újragondolása, mely végül – szinte az egész intézmény hálózatot érintő – feladat átrendeledéshez vezetett. A feladatellátást érintő változásokat fokozatosan, több lépcsőben hajtottuk végre, ennek eredményeként 2009. második félévétől az intézmények döntő részében az Ellátó Szervezet látja el az élelmezéssel összefüggő feladatokat. Az intézkedésből összönkormányzati szinten a feladat egységesítésével, az erőforrások összpontosításával és mobilizálásával jelentős összegű megtakarítás képződik, melynek időarányos vonzata már a 2009. évi költségvetési beszámolóban is kimutatható. Az önkormányzati források beszűkülése révén előtérbe kerültek a pénzügyi segítséget jelentő egyéb források feltárására tett intézkedések.

Az év közben jelentkező többletfeladatokhoz jelentős összegű központi források is kapcsolódtak, illetve a pályázati lehetőségek kihasználásával is sikerült több területen javítani az ellátási színvonalon. A közgyűlés még 2007-ben döntött a kötvény kibocsátásáról, amely pénzügyileg 2008. év elején realizálódott. A kötvény kibocsátásból származó bevétel jelentett anyagi háttérrel a 2009-ben – döntő részben pályázatokból – megvalósult fejlesztési feladatok önerejének finanszírozásához. Szintén a kötvény-bevétel terhére vállaltunk kötelezettséget az önerőre számos folyamatban lévő pályázat kedvező elbírálása esetén.

NÓGRÁD MEGYE ÖNKORMÁNYZATA 2009. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJA KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLETÉNEK SZÖVEGES RÉSZE

Az önkormányzat 2008. évi költségvetési beszámolóját komplex módon nem ellenőrizte arra jogosult szerv. A könyvvizsgálói ellenőrzés a könyvviteli mérlegre és a pénzmaradványra hatást gyakorló megállapítást nem tett.

A külön kormányrendeletek alapján összeállított adatszolgáltatásban bemutatott támogatási programok, a világbanki és egyéb támogatási programok, segélyprogramok keretében beérkezett pénz- és egyéb eszközök, továbbá az azokkal kapcsolatban felhasznált saját költségvetési források alakulásáról, az előirányzat alakulását befolyásoló tényezőkről a 2009. évi költségvetés végrehajtásáról szóló 9/2010. (V.3.) önkormányzati rendelet Nógrád Megye Önkormányzata intézményeinél megjelenő Európai Uniós támogatási programok bevételeinek és kiadásainak alakulását bemutató 8. sz. tábla nyújt részletes információt.

A közalapítványoknak (az alapítványok által ellátott feladatokra) teljesített kifizetésekről, illetve térítésmentesen juttatott eszközök értékéről, a támogatott szervezetekről, a támogatás céljáról, a támogatás összegéről és a támogatással megvalósuló esemény megvalósulási helyéről a 2009. évi költségvetés végrehajtásáról szóló 9/2010. (V.3.) önkormányzati rendelet

- Nógrád Megyei Önkormányzat közgyűlése 2009. évi kiadásait bemutató 4. sz. melléklete,
- Az elnöki keretből megítélt támogatások 2009. évi teljesítéséről készített 4/a. sz. melléklete,
- „A nógrádi identitást elősegítő kiadványok, programok” keretből megítélt támogatások 2009. évi teljesítéséről készített 4/b. sz. melléklete,
- „Rendezvények, kiállítások díjai” keretből megítélt támogatások 2009. évi teljesítéséről készített 4/c. sz. melléklete,
- „A megye társadalmi életéhez kapcsolódó szervezetek, programok támogatása” keretből megítélt támogatások 2009. évi teljesítéséről készített 4/d. sz. melléklete

Tartalmaz tételes kimutatást.

Az önkormányzat mérlegében szereplő részesedéseket, a részesedés mértékét a 2009. évi költségvetés végrehajtásáról szóló 9/2010. (V.3.) önkormányzati rendelet 8/e. sz. melléklete tartalmazza (Kimutatás Nógrád Megye Önkormányzata gazdasági társaságokban lévő részesedései 2009. december 31-ei állományáról).

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Hivatala Számviteli politikája 2009. március 31-ei hatállyal került aktualizálásra, elfogadásáról a 959/2009. iktatószámú, 1/2009. számú Nógrád Megyei Főjegyzői utasítás szól.

Nógrád Megye Önkormányzata az 1990. évi LXV. tv. 92/A § (1) bekezdése alapján könyvvizsgáló alkalmazására kötelezett.

Az önkormányzatnak vagyonkezelésbe adott vagyontárgya nincs.

A Nógrád Megyei Közgyűlés 2010. április havi ülésén külön napirendi pontként tárgyalta a 2009. évben végzett ellenőrzések tapasztalatairól szóló beszámolót, a FEUVE rendszer értékelésére vonatkozóan az írásos előterjesztés tartalmaz részletesebb információt. Az előterjesztés elérhető Nógrád Megye Önkormányzata honlapján a Megyei Közgyűlés/Előterjesztések/2010. április/16. sorszámú előterjesztés elérhetőség alatt.

Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
...../2010.(.....) önkormányzati
r e n d e l e t e

Nógrád Megye Önkormányzata
2009. évi költségvetésének végrehajtásáról

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése – az Alkotmány 44/A.§ (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva – az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 82. §-a alapján az alábbi zárszámadási rendeletet alkotja:

1. §

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése 2009. évi zárszámadását

11 736 635 E Ft	bevéttel,
1 940 238 E Ft	2008. évről származó, igénybevett pénzmaradvánnyal,
92 990 E Ft	finanszírozási célú bevétellel,
145 895 E Ft	ebből: működési hitelműveletek bevétele
-52 905 E Ft	függő, átfutó kiegyenlítő bevételek

Valamint

11 992 932 E Ft	kiadással,
172 921 E Ft	finanszírozási célú kiadással
149 912 E Ft	ebből: fejlesztési hitelműveletek kiadása
23 009 E Ft	függő, átfutó kiegyenlítő kiadások

jövőhagyja.

2. §

Nógrád Megye Önkormányzata és intézményei 2009. évi bevételeinek és kiadásainak alakulását e rendelet 1., 1/1., 1/2, 3/a., 3/b., 4. számú mellékletei tartalmazzák.

3. §

Nógrád Megye Önkormányzata és intézményei 2009. évi pénzmaradványát a rendelet 7/a., 7/b., 7/c. számú mellékletei szerint állapítja meg.

4. §

Nógrád Megye Önkormányzata 2009. évi vagyonkimutatását a Közgyűlés a rendelet 8/a., 8/b., 8/c., 8/d., 8/e., 8/f. számú mellékleteinek megfelelően hagyja jóvá.

5. §

Az Önkormányzat intézményei 2009. évben megvalósult felújításait feladatonként, felhalmozási kiadásait célonként e rendelet 3/d. számú melléklete tartalmazza.

6. §

Nógrád Megye Önkormányzata 2009. évi létszám előirányzatainak alakulását a rendelet 3/c. számú melléklete tartalmazza.

7. §

Az Önkormányzat 2009. évi egyszerűsített beszámolóját a 9., 10., 11. számú mellékletek, az önkormányzati beszámoló részét képező kiegészítő mellékleteket a 2., 2/a., 2/b., 5., 6. számú mellékletek, ezek szövegeses kiegészítését a 12. számú melléklet tartalmazza.

8. §

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a rendelet 4/a., 4/b., 4/c., 4/d. számú mellékleteiben foglaltakat tudomásul veszi.

9. §

Az önkormányzat a 2009. évi egyszerűsített beszámolót az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló - többször módosított - 249/2000.(XII.24.) Korm. rendeletnek megfelelően közzéteszi, illetve az Állami Számvevőszéknek megküldi.

10. §

E rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Salgótarján, 2010. április 29.

Becsó Zsolt
Nógrád Megyei Önkormányzat
Közgyűlésének elnöke

dr.Barta László
Nógrád megyei főjegyző

Nógrád Megye Önkormányzata
2009. évi kiegészítő melléklete

1. Az ellenőrzések által az önkormányzat előző évi (2008. évi) költségvetési beszámolójában feltárt, jelentős összegű hibák felsorolása:

Az önkormányzat 2008. évi költségvetési beszámolóját komplex módon nem ellenőrizte arra jogosult szerv. A könyvvizsgálói ellenőrzés a könyvviteli mérlegre és a pénzmaradványra hatást gyakorló megállapítást nem tett.

Az előforduló hibák javításának hatása

- a könyvviteli mérlegre:

- A pénzmaradvány kimutatásra:

-----

2. Értékelés a külön kormányrendeletek alapján összeállított adatszolgáltatásban bemutatott Európai Unió támogatási programok, a világbanki és egyéb támogatási programok, segélyprogramok keretében beérkezett pénz- és egyéb eszközök, továbbá az azokkal kapcsolatban felhasznált saját költségvetési források alakulásáról. Az előirányzat alakulását befolyásoló tényezők.

Az értékelést és az Európai Unió támogatási programok, világbanki és egyéb támogatási programok keretében elnyert pályázati támogatások bevételeinek, kiadásainak, saját forrásainak alakulását az éves beszámolóról készített előterjesztés 8. sz. táblája tartalmazza.

3. Kimutatás a közalapítványoknak (az alapítványok által ellátott feladatokra) teljesített kifizetésekről, illetve a térítésmentesen juttatott eszközök értékéről.

A kimutatást az éves költségvetési beszámolóról készített előterjesztés 4., 4/a., 4/b. és 4/c. és 4/d. sz. mellékletei tartalmazzák a támogatás jogcímének, a támogatott szervezetnek, a támogatás céljának, a támogatás összegének és a támogatással megvalósuló esemény megvalósulási helyének megjelölésével.

4. Kimutatás az önkormányzat könyvviteli mérlegében szereplő részesedésekről, a részesedés mértékének feltüntetésével.

A kimutatást az önkormányzat 2009. évi vagyoni helyzetét tartalmazó melléletek részeként a 8/e. sz. melléklet tartalmazza.

5. A számviteli politika évközi változásainak ismertetése.

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Hivatala Számviteli politikája 2009. március 31-ei hatállyal aktualizálásra került, elfogadásáról a 959/2009. iktatószámú, 1/2009. számú Nógrád Megyei Főjegyzői utasítás szól.

6. Az önkormányzat könyvvizsgálati kötelezettségének jogszabályi háttere.

A Nógrád Megyei Önkormányzat az 1990. évi LXV. tv. 92/A § (1) bekezdése alapján könyvvizsgáló alkalmazására kötelezett.

7. Kimutatás az önkormányzat vagyonkezelésbe adott vagyonáról, és annak évközi változásáról.

Az önkormányzatnak vagyonkezelésbe adott vagyontárgya nincs.

8. A FEUVE rendszer értékelése.

A Nógrád Megyei Közgyűlés 2010. április havi ülésén külön napirendi pontként tárgyalja a 2009. évben végzett ellenőrzések tapasztalatairól szóló beszámolót, a FEUVE rendszer értékelésére vonatkozóan az írásos előterjesztés tartalmaz részletesebb információt.